

Bilag til f. t. I. om Danmarks tilslutning til EU's forfatningstraktat (bd III)

I art. I-4 følger EU's grundlæggende friheder og forbudet mod forskelsbehandling i EU.

EU's grundlæggende friheder og krav om ikke-forskelsbehandling

- EU sikrer fri bevægelighed for personer, tjenesteydelser, varer og kapital samt etableringsfrihed.
- Enhver forskelsbehandling på grundlag af nationalitet er forbudt inden for forfatningens anvendelsesområde, dog med forbehold af dens særlige bestemmelser.

3.2 Forholdet mellem EU og medlemslandene

Blandt de centrale opgaver for Konventet var ønsket om en bedre og klarere definition af EU's kompetencer. I forfatningstraktatens del I kommer resultatet til udtryk i form af mere præcise bestemmelser om forholdet mellem EU og medlemslandene og en nærmere beskrivelse af EU's kompetencer på forskellige politikområder.

Gensidige forpligtelser mellem EU og medlemslandene

Flere artikler i del I beskriver EU's og medlemslandenes gensidige forpligtelser. Forholdet mellem EU og medlemslandene beskrives i art. I-5. Bestemmelsen i art. I-6 om EU-rettens forrang knytter sig naturligt hertil. Kravet om, at EU udøver sine beføjelser i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne, slås fast i art. I-11.

Forholdet mellem EU og medlemslandene

- EU respekterer medlemslandenes lighed over for forfatningen.
- EU respekterer medlemslandenes nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, her-under regionalt og lokalt selvstyre.
- EU respekterer medlemslandenes centrale statslige funktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet, opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den nationale sikkerhed.

- Medlemslandene opfylder de forpligtelser, der følger af forfatningen eller af retsakter vedtaget af EU-institutionerne.
- Medlemslandene bistår i gennemførelsen af EU's opgaver og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af EU's mål i fare.
- EU og medlemslandene respekterer hinanden og samarbejder loyalt.

EU-retten

- Forfatningen og den ret, der vedtages af EU i overensstemmelse med de tildelte beføjelser, har forrang frem for medlemslandenes ret.

Nærhedsprincippet

- EU handler kun, hvor målet ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemslandene, men bedre kan nås på EU-plan.
- Nærhedsprincippet gælder ikke på områder, hvor EU har enekompetence, og hvor medlemslandene dermed har overladt al lovgivningskompetence til EU.

Proportionalitetsprincippet

- EU's handlinger går ikke videre end nødvendigt for at nå forfatningens mål.

Den nuværende EU-traktat fastslår i art. 6, at EU respekterer medlemslandenes nationale identitet. Forfatningstraktatens art. I-5 gælder det samlede EU-samarbejde og fremhæver betydeligt mere udførligt, at EU skal respektere medlemslandenes nationale identitet, herunder bl.a. medlemslandenes grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer og centrale statslige funktioner. Samtidig skal medlemslandene loyalt bistå EU i gennemførelsen af de fælles opgaver. Bestemmelsen kaldes undertiden »Henning Christophersen-klausulen«, fordi det var Henning Christophersen, der oprindeligt foreslog denne bestemmelse i Konventets arbejdsgruppe om kompetencespørgsmål, som han var formand for.

Medlemslandene er også forpligtet til at efterleve EU-retten og kan altså ikke undlade at opfylde deres EU-retlige forpligtelser med henvisning til national ret. I en erklæring til forfatningstraktaten fastslås, at bestemmelsen om EU-rettens forrang afspejler Domstolens eksisterende praksis.